

Ruimte voor Advies

Adviesgroep voor ruimte, water en natuur

*Planontwikkeling
Jagtlustweg 17 te Epe*

Quicksan Wet natuurbescherming

Datum: 10 maart 2019

<i>Titel</i>	<i>Quickscan Wet natuurbescherming t.b.v. planvoornemen Jagtlustweg te Epe (Gemeente Epe)</i>
<i>Uitvoering</i>	<i>Ruimte voor Advies/Harleman Natuur en Landschap Deventerstraat 179, 8171 NS Vaassen. Tel 0578 560368 Opgesteld: Ing. R. Harleman, natuur- en landschapsdeskundige</i>
<i>Opdrachtgever</i>	<i>R. Nijhof (initiatiefnemer)</i>
<i>Datum</i>	<i>10 maart 2019</i>

INHOUD

1	Inleiding	4
2	Resultaat onderzoek soortbescherming	7
3	Resultaat onderzoek gebiedsbescherming	13
4	Conclusies en aanbevelingen	16
5	Wettelijk kader	18

1.1 Doel van de rapportage

In opdracht van R. Nijhof voerde Ruimte voor Advies een quickscan Wet natuurbescherming (Wnb) uit aan de Jagtlustweg 17 te Epe (Gemeente Epe). De opdrachtgever heeft het voornemen om de gebouwen te saneren en te slopen om vervolgens het erf opnieuw in te richten. Bij dergelijk voornemen is een onderzoek in het kader van de Wet natuurbescherming noodzakelijk. In eerste instantie voldoet een 'quickscan': een korte, eenmalige verkenning op basis van een beknopt bronnenonderzoek en een veldbezoek. De quickscan beoordeelt het voornemen op soortbescherming (flora en fauna) en gebiedsbescherming (Natura 2000-doelstellingen en andere doelstellingen binnen het Natuurnetwerk Nederland). Deze rapportage beschrijft de resultaten en geeft aan in hoeverre de beoogde ontwikkeling wel of niet strijdig is met de Wnb. De rapportage beschrijft tevens de gewenste maatregelen, benodigde ontheffingen/vergunningen en adviseert in de vervolgstappen.

1.2 Locatie en ingreep

De onderzoekslocatie omvat de gebouwen en het erf; een voormalig agrarisch bedrijf, bestaande uit een boerderij (woonhuis en deel), een bewoonbaar bijgebouw, stenen veeschuur en een kapschuur/werktuigenstalling. De terrein ligt ten midden van agrarische percelen in het buitengebied aan de westzijde van het dorp Epe. De omgeving bestaat van oudsher uit boerderijen en landbouwpercelen, die in de afgelopen decennia steeds verder vervangen is door woonfuncties, recreaties en uiteenlopend particulier grondgebruik. Op enige afstand bevindt zich de grens met het Veluwe bos- en natuurterrein. De bebouwing stamt uit diverse decennia, de oudste (de boerderij) van meer dan een eeuw geleden. De gebouwen zijn verouderd en in matige staat, met uitzondering van de recentere agrarische bebouwingen (kapschuur en ligboxenstal). Het beheer beperkt zich tot een 'instandhoudingsbeheer'. De huidige eigenaren voeren geen agrarische activiteiten uit en gebruiken de boerderij uitsluitend als woning en het erf, de machines en enkele percelen grond worden in beperkte mate gebruikt en alleen nog maar hobbymatig. Vee wordt er sinds enkele jaren niet meer gehouden. Afbeelding 1.1 laat de huidige situatie zien.

De initiatiefnemer, dhr. R. Nijhof, wil twee nieuwe, vrijstaande woningen realiseren op het erf. Daarvoor sloopt hij de huidige boerderij, bijgebouw en de voormalige agrarische bedrijfsgebouwen. Alleen de voormalige ligboxenstal blijft in stand. Deze ingreep gaat gepaard met een erftransformatie. De nieuwe inrichting krijgt een landschappelijke karakter, passend in de sfeer en beeld van het landgoed; de aanwezige bomen en singel blijven behouden. De wens is om in 2019 te starten met het voornemen. Naar verwachting nemen de bouwwerkzaamheden zo'n driekwartjaar in beslag. Afbeelding 1.2 geeft het planvoornemen weer.

1.3 Werkwijze

Ing. R. Harleman, natuur- & landschapsdeskundige van bureau Ruimte voor Advies bezocht op vrijdag 22 februari 2019 van 11.00 tot 13.00 uur de locatie. Tijdens dit onderzoek werd de onderzoekslocatie en de overige delen van het erf verkend op de (mogelijke) aanwezigheid van en geschiktheid voor bedreigde en beschermde flora en fauna (soortbescherming). De schuren en overige bebouwingen, evenals het onbebouwde erf, werden onderzocht op planten en dieren-sporen, met name wat betreft vleermuizen, marterachtigen, huismussen en uilen; soorten waarvan

we op voorhand verwachten dat ze in dergelijke locaties kunnen voorkomen. Alle gebouwen waren min of meer toegankelijk. Van één gedeelte was de zolder in een te slechte staat om te betreden, maar deze kon wel worden beoordeeld. Het terrein buiten de gebouwen werd onderzocht op groeiplekken van en geschiktheid voor beschermde plantensoorten en habitats. Er is in het veld gebruik gemaakt van een verrekijker, determinatielijsten/handleidingen, zaklamp en fotocamera. Aanvullend werden regionale en landelijke verspreidingsatlassen en -data en NDFF-gegevens geraadpleegd. Tevens zijn de huidige eigenaren bevraagd over hun waarnemingen in de loop der tijd.

1.4 Kwaliteitsborging

Door de inzet van deskundigen op gebied van ecologie en landelijk geaccepteerde onderzoeksmethoden is de kwaliteit van het onderzoek zoveel mogelijk gewaarborgd. Ruimte voor Advies hanteert de richtlijnen van het Netwerk Groene Bureaus en de richtlijnen uit de soortenstandaarden/kennisdocumenten van RVO/BIJ12. Toetsing van de aanpak en uitwisseling van ervaringen met gemeente/provincie en collega-onderzoekers vinden plaats op regelmatige basis.

Garanties over aan-/afwezigheid van planten en dieren is niet te geven. Daarvoor is de aard en de opzet van een quickscan niet toereikend. Daarbij is het een eenmalige momentopname en houdt het geen rekening met de dynamische aspecten van natuur, zoals migratie en kolonisatie door soorten en veranderingen in terreingebruik en -beheer. De geldigheidsduur van de rapportage bedraagt voor de zwaarder beschermde soorten maximaal 3 jaar.

Afb. 1.1: Ligging van het plangebied op satelietopname. Het rode kader geeft de onderzoekslocatie aan. Kaart: Buro SRO, dec. 2018.

Afb. 1.1: Planvoornemen zoals ingetekend door Buro SRO, dec. 2018. Deze voorziet in twee vrijstaande woningen; alleen de voormalige ligboxenstal aan de zuidzijde van het erf blijft gehandhaafd.

2

Resultaat onderzoek soortbescherming

De Wnb onderscheidt soort- en gebiedsbescherming. Bij soortbescherming beoordelen we de aan-/afwezigheid én de geschiktheid van de locatie voor beschermde planten en dieren. Vervolgens schatten we per plant- en diergroep in of de quickscan voldoende duidelijkheid geeft. Is dit niet het geval, dan adviseren we nader onderzoek. Als laatste onderdeel schatten we per plant- en diergroep in wat voor effect het voornemen heeft.

2.1 Vaatplanten

Er zijn geen bijzondere of beschermde vaatplanten aangetroffen. Het terreinbezoek wijst uit dat de mogelijkheden voor meer bijzondere soorten zeer beperkt zijn. Het erf is weliswaar maar beperkt verhard, maar vanuit de voormalige agrarische bedrijfsvoering is het beheer nog steeds vrij intensief en rommelhoekjes e.d. ontbreken op het erf. Een deel is in gebruik als tuin. Er is wel ruimte voor natuurlijke vegetaties, maar dit betreft zeer algemene soorten als weidegrassen, Paardenbloem, Herderstasje, Smalle en Brede weegbree, Klein kruiskruid en Reukloze kamille. De te slopen bebouwingen en andere voorzieningen op het erf zijn vrij zijn bijzondere (muur-)planten. Ook de overige delen van het terrein leverde geen vermeldingswaardige vondsten op. De aanliggende gronden van de locatie bestaan uit agrarisch gebruikte weilanden, met algemene soorten. Overhoeken of schrale stroken ontbreken. Van bijzondere –of zelfs minder algemene soorten– is geen sprake.

Gevolgen: Een negatief effect van het voornemen op beschermde (en bijzondere) vaatplanten is uitgesloten. De soorten ontbreken op of rondom het erf. Het voornemen levert geen conflict op met de Wnb. Nader onderzoek, planaanpassing of het aanvragen van een ontheffing kunnen achterwege blijven.

2.2 Grond- en boombewonende zoogdieren

Onder “grond- en boombewonende zoogdieren” rekenen we alle zoogdieren met uitzondering van vleermuizen. Dit omvat knaagdieren, haasachtigen, insecteneters en marters, die vanuit de omgeving toegang hebben tot het terrein. De gebouwen zijn niet door deze dieren in gebruik, maar op diverse manieren is het erf voor deze soorten toegankelijk. De kapschuur is open en eveneens toegankelijk.

Voor Egel ontbreekt beschutting op het erf, maar de aangrenzende singel voldoet prima als verblijfsgebied. Voor Eekhoorn geldt ongeveer hetzelfde. De bomenrij in de singel is weliswaar een geschikt onderdeel van het leefgebied (met forse eiken, zie afb. 2.11), maar ter hoogte van het erf is deze singel erg open en onderbroken. De bomen op en rondom het erf geven in ieder geval geen sporen van een verblijfplaats te zien. Voor Bunzing en andere kleine marterachtigen geldt hetzelfde, namelijk dat de singel een geschikt leefgebied vormt, maar dat het plangebied als verblijfsgebied of foerageerterrein ongeschikt is. Dit heeft deels te maken met de inrichting ('het erf is te kaal'), maar ook met het stopzetten van de agrarische bedrijfsvoering waardoor voedsel (voerresten, pluimvee, muizen, e.d.) ontbreken. Grotere zoogdieren (Wild zwijn, Edelhert, Das, Ree) komen in de omgeving voor. Eigenaren zien deze soorten regelmatig langs de bosrand foerageren. Sporen van Wild zwijn en Edelhert zijn langs de zandwegen in de omgeving zichtbaar, maar de locatie van het erf speelt voor geen van deze soorten een rol en sporen ontbreken. Mogelijk dat foeragerende Haas of Konijn het terrein betreden vanuit het omliggende weilanden, maar door het ontbreken van dekking is dit sporadisch. Het erf en de bebouwing spelen geen rol van betekenis. Bruine rat komt voor, waarvan sporen zichtbaar zijn in de voormalige veeschuren (ook op de zolderverdieping). We gaan er vanuit dat andere, zeer algemene soorten, zoals (spits)

muizen, de gebouwen, het erf en de opstallen weten te benutten, maar voor meer bijzondere of beschermde zoogdieren ontbreken op het erf en in de gebouwen geschikte verblijfplaatsen. De soorten komen er niet voor. Steenmarter vormt een uitzondering hierop. De soort treffen we met enige regelmaat aan op agrarische erven, waar het zijn verblijfplaats verraaft door uitwerpselen, prooi-resten en andere verblijfssporen. Echter, sporen (keutels, prooi-resten, e.d.) of verblijfplaatsen (recente en oudere) treffen we nergens aan. De boerderij incl. de forse zolders, de schuren of andere bedrijfsgebouwen waren vrij van sporen. Alle ruimten (voor zover mogelijk) in de gebouwen zijn beïnspecteerd. De huidige bewoners bevestigden de afwezigheid en gaven aan nooit Steenmarters te hebben gezien; ook niet in het verleden. Voor Boomarter (die incidenteel ook gebouwen bezoekt), is de situatie ongeschikt (te open).

Gevolgen: De voorgenomen planontwikkeling leidt mogelijk tot een gering negatieve effect op kleine, algemene zoogdieren, maar voor deze soorten geldt een provinciale vrijstelling bij ruimtelijke ontwikkeling en inrichting. Voor de overige zoogdieren, inclusief kleine marterachtigen, heeft de locatie geen betekening, zodat van het voornemen geen negatief effect optreedt. Voorwaarde daarbij is dat de aangrenzende singel en zwaardere bomen in stand blijven. Er gaan dan geen mogelijke verblijfplaatsen of onderdelen van het leefgebied verloren en er is geen sprake van vermindering van foerageergebied. Het voornemen levert voor deze diergroep geen conflict op met de Wnb. Nader onderzoek, plaan-aanpassing of het aanvragen van een ontheffing kunnen achterwege blijven.

Alternatief: Wordt echter de singel bij de ingreep betrokken (kap/velling/verwijderen), kan is nader onderzoek nodig, omdat niet geheel kan worden uitgesloten dat soorten als Egel, Eekhoorn en kleine marterachtigen het als leefgebied gebruiken. Tevens is dan een werkprotocol nodig die bij de sloop, herbouw en daaropvolgende terreininrichting voorziet in de juiste werkwijze.

2.3 Zoogdieren: Vleermuizen

Verblijfsgebied

De boerderij, het bijgebouw en de stenen veeschuren zijn mogelijk geschikt als mogelijke vleermuisverblijfplaats voor diverse soorten, zoals Gewone dwergvleermuis en Laatzvlieger (specifiek gebouw-bewonend). Ruige dwergvleermuis, maar ook Gewone grootoorvleermuis houden zich in open schuren op. Ook hiervoor zijn mogelijkheden op het erf. De combinatie met singel en bomen op het erf maakt dat er voor diverse soorten mogelijkheden zijn. Ook als winterverblijfplaats kan de boerderij, bijgebouw of veeschuur dienst doen; er is een spouw aanwezig en op diverse plaatsen in de gebouwen zijn van buitenaf openingen in de muur aanwezig (scheuren, ont-luchtingen, e.d.). Ook de schoorsteen van het bijgebouw lijkt geschikt. Ongeschikt is de kapschuur (enkelwandige golf-/damwandplaten) en de kalkzandstenen schuur aan de voorzijde (afb 2.8). Deze is enkelwandig; scheuren en kieren van voldoende omvang ontbreken. Afbeelding 2.3 en 2.4 geven de openingen in de boerderij en het bijgebouw aan. Afbeelding 2.7 laat de toegang tot de spouw in de veeschuur zien. Alleen middels een specifiek vleermuisonderzoek is het daadwerkelijke gebruik door vleermuizen vast te stellen.

Foerageergebied en vliegroutes

Mogelijk gebruiken vleermuizen het plangebied als foerageer- en baltslocatie of als vliegroutes. De ligging in het landelijke gebied met aangrenzende singel in combinatie met het voormalige agrarisch gebruik maakt het geschikt. Het erf is vrij donker. Het is goed mogelijk dat meerdere soorten hier foerageren en de locatie als vliegroute hanteren, maar dit is ook na de realisatie van

de woningen mogelijk. Voorwaarde daarbij is dat er beperkt met verlichting wordt omgegaan. Het kan zijn dat tijdens de bouw licht-/trillingoverlast ontstaat, maar met een aangepaste werkwijze is dit te voorkomen.

Gevolgen: De locatie is geschikt voor vleermuizen, daardoor kunnen we mogelijk negatief effect op voorhand niet uitsluiten. Dit geldt voor stenen gebouwen (boerderij, bijgebouw, veeschuur), niet voor de kapschuur en de witstenen schuur. Het voornemen kan leiden tot aantasting of vernieling van beschermde soorten/verblijfplaatsen van vleermuizen. Aanvullend onderzoek is nodig om dit vast te stellen. Wat betreft foerageergebied en vliegroute is het effect minder, omdat na de ingreep het plangebied nog steeds voldoet. Tijdens het nader onderzoek dient dit aspect eveneens aan bod te komen.

2.4 Vogels

2.4.1 Vogels met jaarrond beschermde verblijfplaats (Huismus, uilen, roofvogels,...)

De locatie werd onderzocht op (mogelijke) aanwezigheid van vogels met vaste, jaarrond beschermde rust- of nestplaatsen. Het gaat vooral om Huismus, Steen- en Kerkuil. Gierzwaluw niet; deze soort kunnen we op basis van de locatie uitsluiten; deze voldoet niet. Voor de andere soorten zijn er wel mogelijkheden. Alle gebouwen op het erf zijn in meer of mindere mate open en toegankelijk (zie afb. 2.1-2.5). Echter, sporen (braakballen, e.d) van uilen ontbreken in alle gebouwen. Ook sporen van aanwezigheid in het verleden werden niet aangetroffen. Mogelijk dat Bruine rat daarvoor sterk belemmerende factor is. Boeren- of Huiszwaluw ontbreekt eveneens; er zijn geen nesten of nestrestanten aangetroffen.

Huisumus werd niet aangetroffen. Nesten en nestrestanten, veren en uitwerpselen van Huismus ontbraken in de boerderij, bijgebouw en de schuren. De bewoners bevestigden dit en gaven aan geen mussen meer te zien sinds enkele jaren. Dit zal te maken hebben met het stopzetten van alle agrarische activiteiten, waardoor er geen vee, mest of voer aanwezig is op het erf. In de schuren speelt predatie van Bruine rat mogelijke een rol. Slechts op één plek is een oud nest gevonden, maar van recent gebruik zijn geen sporen. Ook in de boerderij ontbreken nesten (terwijl deze via de achtergevel toegankelijk is). Mogelijk heeft het ontbreken van nesten te maken met de vernieuwde rieten kap, waardoor sporen ontbreken. In ieder geval ontbreekt de soort nu en zijn er geen sporen zichtbaar. In het bijgebouw ontbreken sporen eveneens, evenals in de overige gebouwen zijn. Tijdens het veldbezoek werd geen Huismus gezien of gehoord, terwijl de omstandigheden daarvoor geschikt waren (hoewel vroeg in het jaar, een fraaie, zonnige dag waarop Huismusmannetjes zich territoriaal gedragen).

Voor andere beschermde verblijfplaatsen, zoals van Buizerd, Sperwer of Bosuil zijn geen mogelijkheden. De locatie van de bomen op of rond het erf laten geen nesten of holten zien die groot genoeg zijn als verblijfplaats; horsten ontbreken. Overige locaties op het erf voldoen niet; daarvoor zijn betere plekken in het bos in de omgeving voorhanden.

Gevolgen: Effecten op vaste, jaarrond beschermde rust- of voortplantingsplaatsen van vogels treden niet op bij het planvoornemen. Het voornemen levert voor deze diergroep geen conflict op met de Wnb. Nader onderzoek, planaanpassing of het aanvragen van een ontheffing kunnen achterwege blijven.

2.4.2 Tijdens het broedseizoen beschermde vogels (alle vogels, ook algemene soorten)

De gebouwen zijn geschikt voor algemene broedvogels, zoals Merel, Kwikstaart, Zwarte roodstaart, Ekster, Kraai, Spreeuw of Koolmees. Merel had op gebroed in de kapschuur, waarvan een nestrestant zichtbaar was in de spanten. Van Houtduif en Kraai is een kleine populatie rondom het erf aanwezig; ze verblijven in de bomen in de singel en foerageren in de weilanden rondom de locatie. De ligging in het landelijke gebied, maakt het geschikt. Het erf speelt echter nauwelijks een rol in het leefgebied van deze soorten.

Gevolgen: Het planvoornemen leidt tot negatieve effecten op algemene erfbewonende vogels, zoals Roodborst en Merel indien de werkzaamheden plaatsvinden in het broedseizoen. Hierdoor treedt verstoring of vernieling van nesten op, hetgeen een overtreding betekent van de Wnb. Buiten de broedperiode zijn de nesten van genoemde soorten niet beschermd en treedt er geen negatief effect op.

2.5 Amfibieën en reptielen

Aanwezigheid van de meeste soorten amfibieën en reptielen sluiten we uit. Op het erf en in de bebouwing ontbreekt een geschikte habitat (water/ruigte/beschutting). Reptielen worden voornamelijk aangetroffen in overgangen tussen bos en heide of bijvoorbeeld hoogveen. Het cultureel ingerichte terrein voldoet niet aan de voorwaarden die reptielen aan hun leefomgeving stellen. Bovendien liggen er intensief gebruikte weilanden rondom het plangebied, die voor deze diersoorten een barrière vormen. Mogelijk betreft het alleen Gewone pad – een soort waarvoor een provinciale vrijstelling geldt – en die mogelijk op het erf een (matig) geschikte landbiotoop vindt. Van Gewone pad is bekend dat hij zich in boerentuinen/moestuinen en erven kan ophouden, zo ook op dit terrein. In het kader van de quickscan is dit niet verder onderzocht.

Gevolgen: Negatieve effecten op beschermde soorten amfibieën en reptielen treden niet op, uitgezonderd mogelijk op een zeer algemene soort als Gewone pad waarvoor een provinciale vrijstelling geldt bij ruimtelijke ontwikkeling en inrichting. Het voornemen levert voor deze diergroepen derhalve geen conflict op met de Wnb. Nader onderzoek, planaanpassing of het aanvragen van een ontheffing kunnen achterwege blijven.

2.6 Vissen en ongewervelden

Voor zwaar beschermde of bedreigde dagvlinders, libellen en andere soortgroepen ontbreken de zeer specifieke voorwaarden die ze aan hun leefgebied stellen. Het plangebied is cultureel ingericht met bebouwing en een agrarische erf, en intensief onderhouden. Dergelijke terreinen zijn ongeschikt. We kunnen daarom uitsluiten dat soorten uit deze diergroepen hier voorkomen.

Gevolgen: Negatieve effecten op beschermde soorten treden niet op. Het voornemen levert voor deze diergroepen derhalve geen conflict op met de Wnb. Nader onderzoek, planaanpassing of het aanvragen van een ontheffing kunnen achterwege blijven.

Afb. 2.1: De boerderij gezien van af de voorzijde met in de jaren 60 vernieuwde voor- en zijmuur.

Afb. 2.2: Het bijgebouw bij de boerderij (voormalig kookhuis) dient als tweede woning.

Afb. 2.3: De achtergevel van de boerderij met gaten in de gevel en een vrij recent vernieuwde rieten kap.

Afb. 2.4: Ventilatiegaten in de gevel zorgen voor toegang tot de spouw (rode pijl).

Afb. 2.5: De zijgevel van de boerderij met goed aangesloten dakrand.

Afb. 2.6: De veeschuur aan de noordzijde: geen Huismus, maar toegankelijke spouw (vleermuizen).

Afb. 2.7: De veeschuur aan de binnenzijde. Sporen van beschermde verblijfplaatsen ontbreken.

Afb. 2.8: De kalkstenen veeschuur, ongeschikt als vleermuizen-verblijfplaats.

Afb. 2.9: Beeld van het erf. Schuilplekken en overhoekjes ontbreken, evenals natuurlijke vegetaties.

Afb. 2.10: Beeld van de enkelwandige kapschuur, bestaande uit golfplaten en damwandpanelen.

Afb. 2.11: Beeld van de singel, gezien vanaf de rand van het erf aan de noordzijde.

3

Resultaat onderzoek gebiedsbescherming

De Wnb onderscheidt soort- en gebiedsbescherming. Bij gebiedsbescherming gaat over de aanwezigheid van beschermde natuurgebieden, zoals Natura 2000-gebieden en overige onderdelen van het Natuurnetwerk Nederland en de beoordeling of er van het voornemen een (in)directe effect uitgaat. Is er sprake van een mogelijk negatief effect, dan is plaanpassing en/of nader onderzoek nodig.

3.1 Natura 2000-gebieden

De onderzoekslocatie ligt buiten de begrenzing van Natura 2000-gebieden; op ongeveer 380 meter afstand van Natura 2000-gebied Veluwe (zie afb. 3.1). De planlocatie ligt langs een houtsingel, die een rechtstreekse verbinding vormt, maar zowel de singel als de omgeving ervan blijven ongewijzigd in stand. De ingreep vindt plaats binnen de begrenzing van het bestaande erf en het bouwvlak en is specifiek gebonden aan de locatie. Binnen het plangebied komen geen soorten of habitats voor die gerelateerd zijn aan het Natura 2000-gebied. Naar verwachting treden er geen negatieve effecten op van de voorgenomen ingreep. De sloop en sanering is een beperkte en –op gebiedsniveau– een relatief kleinschalige ingreep die wordt uitgevoerd in een kort tijdsbestek. De vervanging van agrarische bedrijfsgebouwen en bijbehorende activiteit door wonen zal juist een positief effect hebben, met name wat betreft de afname van stikstofemissie, evenals (maar in mindere mate) van verkeersbewegingen, licht en geluid. Deze laatste aspecten zullen –in geringe mate– bijdragen aan de doelstellingen van kwalificerende habitattypen en soorten van de Habitatrichtlijn en Vogelrichtlijn.

Een aspect dat meegenomen dient te worden is verstoring van het Natura 2000-gebied door overlast tijdens bouw- en sloopwerkzaamheden en door het toekomstige gebruik. Het eerste is een tijdelijk effect; het tweede blijvend. Echter, in vergelijking met het huidige gebruik, zal licht- en geluidsoverlast niet toenemen. Wel dienen de bouw- en sloopwerkzaamheden plaats te vinden op reguliere wijze (d.w.z. zonder zware verstoringseffecten). Het effect is daarmee beperkt, ook al omdat de werkzaamheden niet van grote aard zijn.

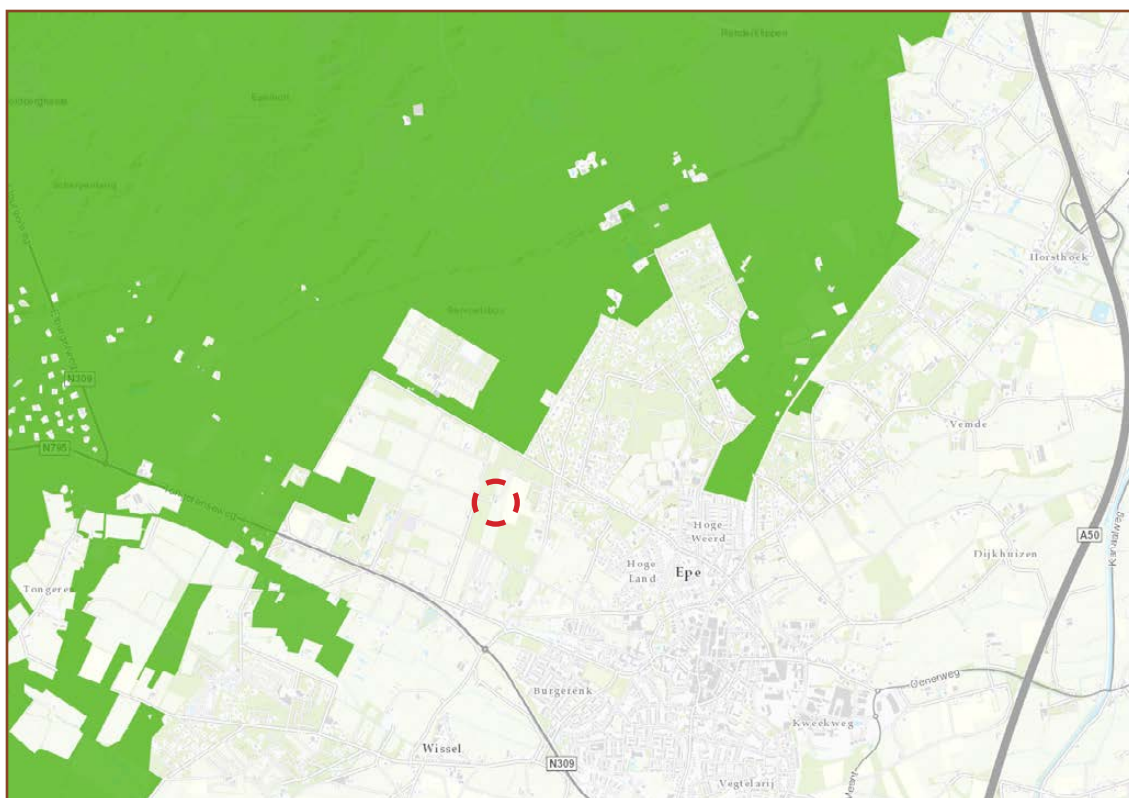
Bovengenoemde aspecten zorgen ervoor dat negatief effect op storingsgevoelige soorten in het nabijgelegen Natura 2000-gebied niet kunnen optreden. Daarbij is er sprake van gewinning. Het huidige (gebieds-)gebruik geeft dagelijks al een aanzienlijke mate van overlast waardoor gevoelige soorten gewend zijn aan de verstoring (of het gebied mijden). De voorgenomen wijziging, de bijbehorende werkzaamheden en de ingebruikname nadien leiden daarom niet tot invloed op doelstellingen van broedvogels of andere aangewezen soorten. In hoeverre het voornemen en bijbehorende werkzaamheden gevolgen hebben voor de stikstofgevoelige habitats en soorten is buiten beschouwing gelaten in deze quickscan.

3.2 Gelders Natuurnetwerk (GNN)

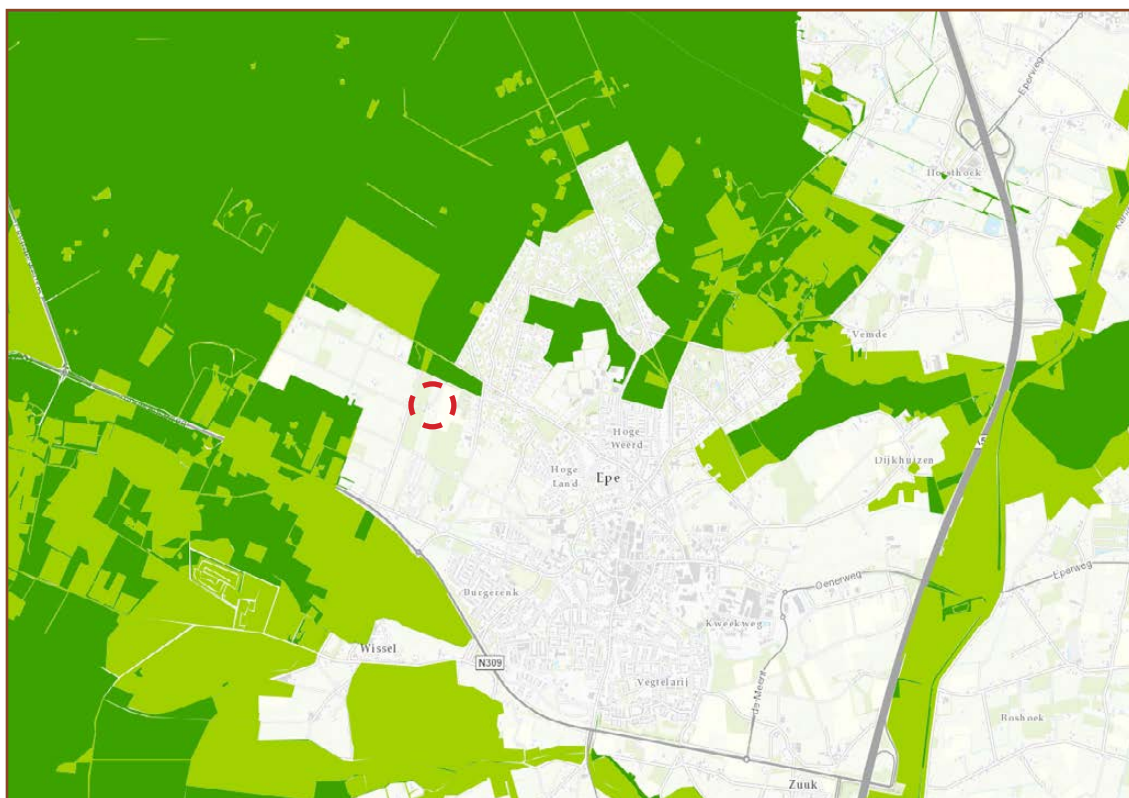
De onderzoekslocatie ligt in de nabijheid van het Gelders Natuurnetwerk (GNN) en de Groene Ontwikkelingszone (GO), zie afb. 3.2. Dichtbijzijnde deelgebied 163 Epe - Heerde ligt op 230 m. Deelgebied 107 Eperholt ligt op 400 m afstand. Deelgebied 124 Rabbit Hill op 450 m afstand.

Externe invloeden op de kernkwaliteiten of doelstellingen van de deelgebieden doen zich niet voor, gezien de schaal en aard van de ingreep. Zo is het erf geen onderdeel van het leefgebied van Das of Steenuil en is er geen aantasting van landschapspatronen, overgangen of cultuurhistorische patronen en aardkundige waarden. Ook op de ontwikkelingsdoelen heeft het voornemen geen effect. Er treedt geen wezenlijke verandering op in bestemming en inrichting. Integendeel, de nieuwe inrichting van het terrein zal bijdragen aan de kernkwaliteiten van het aangrenzend

deelgebied. Door het opheffen van de agrarische bestemming zal er namelijk meer rust ontstaan rondom het terrein. Ook zal door het opheffen van de agrarische bestemming de stikstofemissie verminderen. Dit heeft een positief effect op de schrale habitats die rondom de onderzoekslocatie aanwezig zijn. Door de afname van de stikstofemissie zal het er voor zorgen dat deze minder verrijken en dat er minder beheersmaatregelen nodig zijn.

Afb. 3.1: Begrenzing van het Natura 2000-gebied Veluwe. Het rode kader duidt de onderzoekslocatie aan; het groene de Natura 2000-begrenzing. Bron: Atlas Gelderland, 2018.

Afb. 3.2: Begrenzing van het GNN. Legenda: lichtgroen vlak = GO; donkergroen = GNN; groen. Bron: Atlas Gelderland, 2018.

4 Conclusies en aanbevelingen

4.1 Conclusies

De bouw en herinrichting van het terrein leiden niet tot aantasting of vernieling van beschermde planten en (potentiële) jaarrond beschermde verblijfplaatsen van vogels, zoogdieren of andere diergroepen. Er zijn geen nadere onderzoeken of planaanpassingen nodig. Mochten er dieren aanwezig zijn, dan betreft het zeer algemene soorten waarvoor een provinciale vrijstelling geldt bij ruimtelijke ingrepen. De ingreep leidt niet tot een overtreding van de Wnb. Een ontheffing is niet nodig.

Deze conclusie geldt niet voor vleermuizen waarvan de afwezigheid middels de quickscan niet kan worden vastgesteld. Daarvoor is nader onderzoek nodig in het actieve seizoen van vleermuizen (mei-sep 2019).

De bestemmingsplanaanpassing en de bouw en herinrichting van het terrein leiden niet tot een negatief effect op de doelstellingen van Natura 2000-gebieden en de kernkwaliteiten en ontwikkelingsdoelen van GNN. Het aspect van zuurgevoeligheid is bij deze beoordeling niet meegenomen.

Hieronder volgt een overzicht:

Soortbescherming	Aanwezigheid	Effect	Aanbevelingen
Flora - beschermde soorten	niet	geen	geen
Zoogdieren - gebouwbewonend	niet	geen	geen
Zoogdieren - grond-/boombewonend	niet	geen	geen
Zoogdieren - vrijgestelde soorten	aanwezig	mogelijk	zorgplicht
Vleermuizen - verblijfplaats gebouwen	mogelijk	mogelijk	nader onderzoek
Vleermuizen - verblijfplaats bomen	mogelijk	geen	geen, mits... ¹
Vleermuizen - vlieg-/foerageerroutes	mogelijk	geen	geen, mits... ²
Vogels - jaarrond beschermde nesten	niet	geen	geen
Vogels - foerageergebied	niet	geen	geen
Vogels - algemene broedvogels	aanwezig	mogelijk	zie bij 4.2
Amfibieën/reptielen - vrijgestelde soorten	niet	geen	geen
Amfibieën/reptielen - overige soorten	mogelijk	mogelijk	zorgplicht
Overige soortgroepen - alle soorten	niet	geen	geen
Gebiedsbescherming	Aanwezigheid	Effect	Aanbevelingen
Natura 2000 - zuurgevoeligheid	niet	geen	geen, mits... ³
Overige onderdelen NNN	mogelijk	geen	geen

¹ = mits de zware bomen behouden blijven.

² = mits men zorgvuldig omgaat met verlichting bij de bouw, inrichting en ingebruikname van het terrein.

³ = het aspect van zuurgevoeligheid is bij deze beoordeling niet meegenomen.

4.2 Aanbevelingen

Ten aanzien van nader onderzoek:

- Voor vleermuizen is nader onderzoek nodig naar verblijfplaatsen en foeragegedrag in en om het plangebied in het daarvoor geschikte seizoen.

Ten aanzien van ontheffingen/vergunningen/meldingen:

- Er zijn op dit moment geen ontheffingen/vergunningen nodig. Mogelijk dat het vleermuisonderzoek uitwijst dat een ontheffing nodig is, maar dat is om dit moment onbekend.

Ten aanzien van maatregelen voor inrichting en realisatie:

- Lichtverstoring op het erf dient voorkomen te worden om een mogelijk nadelig effect op foeragerende vleermuizen tegen te gaan. Dit zowel tijdens de bouw als tijdens de definitieve terreininrichting. Dit kan bijvoorbeeld door het toepassen van afschermd armaturen en het beperken van verlichtingshoogte. Het toepassen van amberkleurige, vleermuisvriendelijke lampen is een alternatief. Hierdoor blijft de functionele leefomgeving van vleermuizen onaangetast en is nader onderzoek niet nodig. Van mogelijke verstoring is overigens uitsluitend sprake in de actieve periode van vleermuizen, grofweg tussen zonsondergang en zonsopkomst in de periode april - november;
- Tijdens het broedseizoen zijn broedgevallen van algemene broedvogels, zoals Spreeuw, Merel, en Houtduif te verwachten in de boerderij, bijgebouw, veechuren en op het erf. Bezette nesten mogen nooit vernield of verstoord worden. Voer de werkzaamheden uit buiten het broedseizoen of tref vooraf maatregelen. Het broedseizoen is geen vaste periode, uitsluitend van belang is of daadwerkelijk een broedgeval aanwezig is, ongeacht de periode. Mochten er bij de start van de werkzaamheden toch broedgevallen aanwezig zijn, dan dient gewacht te worden tot het moment dat de jongen op eigen kracht vrijwillig het nest definitief verlaten hebben. In de periode maart - half juli is de kans op broedgevallen zeer hoog;
- Zorg ervoor dat de aangrenzende houtsingel voor, tijdens en na de ingreep instand blijft. Is dit niet het geval, dan is nader onderzoek nodig naar de functie voor beschermde soorten noodzakelijk.

Ten aanzien van zorgplicht en calamiteiten

- Ten aanzien van alle dieren en planten (beschermd of niet beschermd) geldt de 'Algemene zorgplicht'. Met name geldt dit voor algemene soorten zoogdieren en amfibieën, waarvoor een provinciale vrijstelling geldt. Dit houdt in dat nadelige gevolgen voor flora en fauna naar redelijkheid zoveel mogelijk voorkomen moeten worden en dat er 'met zorg voor de natuur' gewerkt dit te worden;
- Worden er tijdens de werkzaamheden toch beschermde soorten aangetroffen, leg dan het werk tijdelijk stil en neem contact op een deskundige (volgens omschrijving van het Ministerie van EZ) op het gebied van flora en fauna. Overleg met de deskundige en bevoegd gezag moet in dat geval duidelijk maken hoe met de ontstane situatie kan worden omgegaan.

5.1 Inleiding

In Nederland is de wetgeving omtrent de bescherming van natuurwaarden gesplitst in soortbescherming en gebiedsbescherming. De bescherming was voorheen geregeld in respectievelijk de Flora- en faunawet en de Natuurbeschermingswet 1998. Voor houtopstanden gold de Boswet. Op 1 januari 2017 is de Wet natuurbescherming in werking getreden die de bovenstaande wetten vervangt. Wat betreft gebiedsbescherming is er weinig veranderd. Op het gebied van soortenbescherming hebben zich diverse wijzigingen voorgedaan. Zo zijn veel planten en vissen onder de nieuwe wet niet meer beschermd, terwijl een aantal zeldzame dagvlinders en libellen juist zijn toegevoegd. Verder is het bevoegd gezag in de meeste gevallen GS van de provincie, waar dat eerder de RVO was. De provincies hebben meer zeggenschap over het beleid, wat zich vooral uit in het feit dat er verschillen zijn in de vrijstellingslijsten van soorten waarvoor bij ruimtelijke ontwikkeling en inrichting of bestendig beheer en onderhoud vrijstelling geldt. Meer informatie over de Wet natuurbescherming is onder andere terug te vinden op de websites van de Rijksoverheid en de verschillende provincies.

5.2 Gebiedsbescherming

Gebiedsbescherming was voorheen opgenomen in de Natuurbeschermingswet 1998 en heeft de bescherming en instandhouding van natuurgebieden in Nederland als doel. Daartoe zijn gebieden aangewezen in het kader van de Vogelrichtlijn (VR-gebieden), Habitatrichtlijn (HR-gebieden) en het Verdrag van Ramsar (Wetlands). Beschermden Natuurmonumenten vervallen onder de Wet natuurbescherming omdat deze vrijwel geheel samenvallen met **Natura 2000-gebieden**. De VR- en HR-gebieden worden samengevat onder de noemer Natura 2000. Voor de Natura 2000-gebieden worden/zijn instandhoudingsdoelen geformuleerd voor specifieke vogelsoorten of habitats. Deze kunnen van gebied tot gebied verschillen. De hierboven genoemde gebieden kunnen overlappen. Activiteiten die een negatief effect hebben op Natura 2000-gebieden zijn verboden. Dat geldt ook voor activiteiten buiten de gebieden die een negatief effect hebben binnen het gebied. Voor activiteiten is een vergunning mogelijk. Een vergunning wordt pas afgegeven wanneer een zogenaamde 'habitattoets' is doorlopen. Hieruit moet blijken dat de natuurlijke kenmerken van het gebied niet worden aangetast en de kwaliteit van de natuurlijke habitats en de habitats van de soorten niet verslechtert en geen verstoring van soorten optreedt. Een vergunning wordt afgegeven door de betreffende provincie.

Het **Gelders Natuurnetwerk (GNN)** en de **Groene Ontwikkelingszone (GO)** komen voort uit het herdefiniëren van de voormalige Ecologische Hoofdstructuur (EHS) door de provincie Gelderland. Het netwerk helpt voorkomen dat planten en dieren in geïsoleerde gebieden uitsterven en dat natuurgebieden hun waarde verliezen. In het GNN is uitsluitend sprake van een natuurbestemming. Binnen het GNN zijn ruimtelijke ontwikkelingen slechts mogelijk wanneer deze van groot algemeen of provinciaal belang zijn én er geen reële alternatieven zijn. Er geldt dan wel een compensatieverplichting om negatieve effecten teniet te doen. De GO bestaat uit 'niet-natuurlijke' elementen van de voormalige EHS zoals infrastructuur en bebouwing. In de GO liggen meer ontwikkelingsmogelijkheden voor bijvoorbeeld bedrijven. De begrenzing en doelstellingen van GNN en GO worden door de provincie vastgesteld en is in verwerkt in de omgevingsvisie en -verordening.

5.3 Soortenbescherming

Onder de Wet natuurbescherming zijn verschillende beschermingsregimes te onderscheiden: soorten van de Vogelrichtlijn (VR), soorten van de Habitatrichtlijn (HR) en overige beschermde soorten genoemd in bijlage A behorend bij artikel 3.10 van de Wnb. Daarnaast hebben provincies de vrijheid om voor bepaalde soorten uit de laatste categorie vrijstelling te verlenen bij ruimtelijke ontwikkeling en inrichting en bestendig beheer en onderhoud. Gedetailleerde informatie over het onderdeel soortenbescherming, inclusief lijsten van beschermde soorten, is onder meer te vinden op de website van de Rijksoverheid.

5.4 Rode lijsten

Rode lijsten geven een overzicht van soorten die uit Nederland zijn verdwenen of duidelijk achteruit zijn gegaan. Rode lijsten hebben een signaleringsfunctie en geen juridische status. Plaatsing op de lijst betekent daarom niet automatisch dat de soort beschermd is. Daarvoor is opname van de soort onder de Wet natuurbescherming nodig. De Rode lijsten zijn richtinggevend voor toekomstig beleid. Van overheden en terreinbeherende organisaties wordt verwacht dat zij bij beleid en beheer rekening houden met de Rode lijsten.